

Sygn. akt XII Ga 589/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Janusz Beim

Sędzia: SO Bożena Cincio-Podbiera

Sędzia: SO Agata Pierożyńska (spr.)

Protokolant: st. protokolant sądowy Rafał Czopek

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. L. M. i A. M.

przeciwko (...) K., B., (...) spółce jawnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 8 lipca 2013 r. sygn. akt V GC 366/13/S

I. oddała apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 1.200,00 zł (jeden tysiąc dwieście złotych).

Sygn.akt XII Ga 589/13

Uzasadnienie wyroku z dnia 26 marca 2014 r.

Powodowie A. M. i J. L. M. wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej (...) K., B., (...) spółka jawna w K. kwoty 31.857,97 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Powodowie wywodzili, że strony łączyła umowa na wykonanie urządzeń linii do pakowania sezamków. Powodowie wykonali umowę, a strona pozwana pomimo odbioru linii nie uiściła ostatniej raty wynagrodzenia. Powodowie przywołali w pozwie nieprawomocne orzeczenie Sądu Okręgowego w Krakowie w sprawie IX GC 85/11, w którym powództwo spółki o zapłatę kary umownej w znacznej części zostało oddalone.

Sąd rejonowy wydał w dniu 13 listopada 2012 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając roszczenie powodów w całości.

W sprzeciwie strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości za przyznaniem kosztów procesu. Na uzasadnienie swojego żądania wskazała, że kwota dochodzona pozwem nie jest wymagalna wobec braku podpisania dwustronnego protokołu odbioru końcowego. Strona pozwana wskazała również, że przedmiot umowy został

wykonany wadliwie, podobnie jak jego naprawy. Opóźnienia, wady, brak dokumentacji i szkoleń oraz brak protokołu odbioru wszystkich maszyn i protokołu końcowego dla odbioru kompletnej linii pakującej spowodował wstrzymanie się strony pozwanej z zapłatą III raty wynagrodzenia.

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 31.857,97 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 14 października 2010 r. i koszty procesu. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Rejonowy przy ustaleniu dokonania odbioru w dniu 29 września 2010 r., przyjął, że dostarczenie wszystkich maszyn uprawniało powodów do domagania się całości należnego wynagrodzenia.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok apelacją domagając się zmiany wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości za przyznaniem kosztów procesu. Strona pozwana zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający istotny wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu wymagalnego charakteru roszczenia powodów o zapłatę III raty wynagrodzenia, naruszenie przepisu postępowania w art. 365 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieuwzględnieniu przy wyrokowaniu okoliczności faktycznych ustalonych w toku postępowania w sprawie IX GC 85/11 skutkujące uznaniem, że po stronie pozwanej istniał obowiązek zapłaty III raty pomimo ustalonej wadliwości wykonania dzieła i braku realizacji przez powodów uzupełniających czynności wykonawczych, a zatem pomimo braku rezultatu w postaci wykonania dzieła w całości, naruszenie przepisu prawa materialnego w art. 491 k.c. poprzez nieuwzględnienie wzajemnego charakteru łączącej strony umowy o dzieło oraz wynikającego z tej kwalifikacji braku obowiązku zapłaty przez pozwaną III raty wynagrodzenia, w sytuacji braku realizacji przez powodów obowiązku pełnego wykonania dzieła, a zatem w uzupełniającym zakresie wskazanym w pkt I sentencji wyroku w sprawie IX GC 85/11.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości za zasądzeniem kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja podlega oddaleniu. Zarzuty w niej podniesione nie mogą podważyć prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. Zarzuty naruszenia procedury i poczynienie błędów w ustaleniach faktycznych są w tym wypadku ściśle związane w istocie z oceną procesu oceny okoliczności faktycznych miarodajnych dla końcowego rozstrzygnięcia oraz dowodów w kontekście art. 233 k.p.c.

Ocena Sądu Rejonowego poczyniona w niniejszej sprawie, zgodna jest z logiką i zasadami doświadczenia życiowego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 marca 2008 r. I ACa 953/07 Lex nr 466440, skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 655). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 września 2012 r. I ACa 568/12). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności strona winna wskazać, jakie kryteria

oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 września 2012 r. I ACa 445/12). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie 17 maja 2012 r. I ACa 31/12). Sąd pierwszej instancji ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów, nie będzie zachowana wtedy, gdy wnioski wyprowadzone przez Sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także, gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebranych w sprawie materiałem dowodowym (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r. I ACa 285/12). Same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r. I UK 347/11). Tak procedował Sąd w niniejszej sprawie, stąd odmienny pogląd wyrażony w apelacji nie jest zasadny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r. II UK 154/09). W ocenie Sądu Okręgowego apelujący w niniejszej sprawie w żaden sposób nie podważył w apelacji korelujących z dowodami zebranymi w sprawie ustaleń faktycznych Sądu I instancji, który wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku z jakich przesłanek wysnuł swe wnioski oraz na jakich dowodach się oparł, co stanowi podstawę do przyjęcia tych ustaleń przez Sąd Okręgowy za własne. Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw do zakwestionowania prawidłowości wysnutych wniosków, albowiem prawidłową jest ocena Sądu I instancji zamykająca się stwierdzeniem, że strona pozwana w niniejszym procesie nie udowodniła swojego stanowisko w sposób, który pozwoliłby na objęcie jej ochroną prawną skutkującą oddaleniem powództwa wobec przyjęcia dokonania odbioru dzieła w dniu 29 września 2010 r. Zgodnie zaś z wyrażonymi w art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. zasadami to na stronach ciąży obowiązek wyjaśnienia okoliczności sprawy oraz wskazania dowodów na stwierdzenie faktów, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne. W niniejszym postępowaniu strona pozwana w żaden sposób nie uczyniła zadość wskazanym wyżej powinnościom. Nie można zatem uznać, iż w tym zakresie skutecznie obroniła prezentowane stanowisko procesowe poprzez podniesienie zasadnych i podlegających uwzględnieniu zarzutów w treści sprzeciwu czyli w momencie miarodajnym dla określenia terminu dopuszczalności zgłaszania twierdzeń i dowodów w procesie gospodarczym, a tym samym , że udowodniła zasadność swojego stanowiska w taki sposób, którego wynikiem mogłoby być zniweczenie żądania objętego pozwem. Postępowanie niniejsze jest postępowaniem sformalizowanym dedykowanym wyłącznie określonym podmiotom. Wyższa przeto staranność jaka wymagana jest w stosunkach gospodarczych przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru prowadzonej działalności (art.355 § 2 k.c.) znajduje swoje przełożenie na reguły proceduralne. Należyta staranność przedsiębiorcy określana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej uzasadnia bowiem zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także znajomość obowiązującego prawa i następstw z niego wynikających (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 08 marca 2006 r. I ACa 1018/09).

W realiach niniejszej sprawy nie może ulegać wątpliwości, że ostatnia transza wynagrodzenia była należnością wymagalną. Najpóźniej bowiem w dacie 29 września 2010 r. należy przyjąć oddanie dzieła przez powodów. Taka konstatacja zgodna jest również z oceną przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy oraz Sąd Apelacyjny w Krakowie. Oddanie dzieła nie oznacza jego odbioru, aczkolwiek odebranie dzieła świadczy o jego oddaniu. Do oddania dzieła dochodzi przez czynności faktyczne, gdy przyjmujący zamówienie przekazuje (wydaje) dzieło zamawiającemu, a ten przyjmuje (odbiera) je (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2010 r. IV CSK 173/10). Niewykonanie zobowiązania zachodzi wówczas, gdy w zachowaniu dłużnika nie występuje nic, co odpowiadałoby spełnieniu świadczenia, natomiast nienależyte wykonanie zobowiązania ma miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 kwietnia 2009 r. V ACa 88/09). Oddanie dzieła nie powoduje wymagalności wierzytelności przyjmującego zamówienie o wynagrodzenie, gdy oddane dzieło jest dotknięte wadą istotną, tj. czyniącą je niezdatnym do zwykłego użytku lub sprzeciwiającą

się wyraźnie umowie. Jeżeli natomiast dzieło ma tylko wadę nieistotną, należy uznać, że jego oddanie powoduje, w myśl art. 642 § 1 k.c., wymagalność wierzytelności przyjmującego zamówienie o wynagrodzenie za dzieło. W tym ostatnim wypadku zamawiający może się domagać usunięcia wady w oznaczonym terminie albo obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku (art. 637 k.c.). Gdy aktualne jest usunięcie wady, a więc nadanie dziełu pełnej wartości, zamawiający powinien zapłacić całe umówione wynagrodzenie. Jeżeli natomiast usunięcie wady jest nieaktualne, zamawiający zobowiązany jest do zapłaty wynagrodzenia obniżonego w odpowiednim stosunku. W jednej i drugiej sytuacji ekwiwalentność świadczenia zamawiającego i przyjmującego zamówienie w chwili oddania dzieła jest zachowana, a w każdym razie zagwarantowana (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2007 r. II CNP 70/06). Elementami przedmiotowo istotnymi umowy o dzieło są określenie dzieła, do którego wykonania zobowiązany jest przyjmujący zamówienie, a także, z uwzględnieniem regulacji art. 628 w zw. z art. 627 k.c., wynagrodzenia, do którego zapłaty zobowiązany jest zamawiający. Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów. Stosunek prawny umowy o dzieło dochodzi do skutku w wypadku złożenia przez obie strony zgodnych oświadczeń woli. Ekwiwalentem świadczenia przyjmującego zamówienie, które polega na wykonaniu dzieła, jest świadczenie zamawiającego polegające na zapłacie wynagrodzenia, z czego wynika odpłatny charakter umowy o dzieło. W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Jednym z kryteriów wyróżniających umowę o dzieło jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Przedmiotem świadczenia przyjmującego zamówienie jest wykonanie dzieła, które może polegać na stworzeniu dzieła lub przetworzeniu dzieła do takiej postaci, w jakiej poprzednio nie istniało (tak Grzegorz Koziół Komentarz do art. 627 k.c. LEX). W realiach niniejszej sprawy należy przyjąć, że dzieło miało wady, ale ich charakteru nie można określić inaczej aniżeli jako wady nieistotne powodujące obowiązek ich naprawienia bądź też uprawniające do żądania obniżenia wynagrodzenia. W niniejszej sprawie strona pozwana nie zgłaszała zarzutu obniżenia wynagrodzenia, a obstawała jedynie przy stanowisku odnoszącym się do braku wymagalności roszczenia czy też możliwości wstrzymania się z zapłatą ostatniej transzy. Argumentacja tutaj przytaczana pozostaje aktualna co do podniesionego zarzutu naruszenia art. 491 k.c.

Z oczywistych względów nie może się ostać zarzut naruszenia art. 365 § 1 k.p.c. Ustalenia bowiem poczynione przez inny Sąd nie są wiążące dla Sądu orzekającego w danej sprawie. Abstrahując od faktu, iż ustalenia Sądu Okręgowego w sprawie IX GC 85/11 sprowadzały się do przyjęcia okoliczności oddania dzieła w dniu 29 września 2010 r., strona pozwana powołuje się na wyrwane z kontekstu zdania zawarte w uzasadnieniu wyroku w części odnoszącej się do rozważań prawnych, a wnioski te czynione były niejako na marginesie głównego wątku sprawy, czyniąc z nich podstawę zarzutu apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę na pewne niedoskonałości w ramach przeprowadzonego postępowania przed Sądem I instancji, a sprowadzające się do naruszenia przepisów procedury w art. 227 k.p.c. i art. 236 k.p.c. W postanowieniu o przeprowadzeniu dowodu sąd ma obowiązek oznaczyć fakty podlegające stwierdzeniu oraz środki dowodowe. Wydane w sprawie postanowienie na rozprawie w dniu 8 lipca 2013 r. nie spełnia tych wymogów. Brak jest oznaczenia konkretnych środków dowodowych oraz przede wszystkim okoliczności faktycznych, które miały podlegać stwierdzeniu. Nadto Sąd prowadzi postępowanie z „ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy a następnie Sąd Apelacyjny w sprawach o sygn. IX GC 85/11 i I ACa 3/13”. Natomiast materiał zgromadzony w aktach sprawy niniejszej pozwał zgodnie z art. 382 k.p.c. na dokonanie samodzielnej oceny dowodów wnioskowanych przez strony. Uzasadnienie rozstrzygnięcia nie wskazuje również podstawy prawnej. Pomimo wskazanych uchybień, wyrok odpowiada prawu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na zasadzie art. 385 k.p.c. o kosztach orzekając stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

S.Ref. SSR H.Walczewski